

Denne artikkelen er produsert i samarbeid med SeeSalmon

SEE SALMON

Bli med på innsiden av oppdrettsnæringen

Visningssenteret SeeSalmon formidler kunnskap om oppdrettsnæringens muligheter og utfordringer. Her kan skoleelever, studenter og andre interesserte besøke den interaktive utstillingen i Powerhouse Trondheim, eller se laksen svømme i laksemerdene i senterets oppdrettsanlegg i Åfjord på Fosen.

Tekst Tom Backe

Per Johan Røttereng
Senterleder og veterinær i SeeSalmon

Etter åpningen i 2020 er det stadig nye grupper som tar del i SeeSalmons kunnskapsdeling. – Vår fremste oppgave er å formidle forskningsbasert kunnskap om utfordringene, mulighetene og fremtidsutsiktene som oppdrettsnæringen står overfor og å gjøre det på en balansert måte. Her kommer skoleklasser fra sjettede trinn til studentgrupper på universitetsnivå og interesserte voksne som ønsker å lære mer på et interaktivt, levende visningssenter, sier senterleder og veterinær Per Johan Røttereng.

Ut på merdene

Familieselskapet Refsnes Laks har etablert SeeSalmon og driver sitt lakseoppdrett i Stoksund på Fosen, to og en halv times reisevei fra Trondheim. Her ute blir de besøkende iført overlevelsesdrakter og kjørt i RIB til lakselokalitetene for å se hvordan fisken har det i merden. De besøkende kan på nært hold se den daglige driften ute på merdene.

– Lakseoppdrettsbedriften og visningssenteret i Stoksund ligger vegg i vegg. Her kan vi vise kontrollrommet hvor føringen overvåkes med kamera i hver merd. Her kan skoleelever og studenter snakke med de ansatte både om teknologi, arbeidsplasser og om hvordan moderne oppdrett fungerer, fortsetter Røttereng.

Ønsker å aktivisere besøkende

Visningssenteret i Trondheim ligger sentralt til på Brattora like ved Rockheim og konferansehotellene.

Her kan du lære om biologi, bærekraft og hvilke utfordringer næringen står overfor. I lakseteatret følger du på stor-skjerm laksen som svømmer i merden og hvordan den snapper føret. Utstillingen har presentasjoner av ny teknologi for hvordan fremtidens oppdrett kan se ut, videointervjuer med havbruksstudenter som forteller om utdanningen sin og installasjoner som bevisstgjør om Fake News.

Her kan besøkende bruke stereolupe for å studere lakselus innstøpt i plast, eller se levende melbiller kravle rundt, og lære om hvordan insektlarvene og alger kan være bærekraftige ingredienser i lakseføret. Du får presentert villaksens fantastiske livsløp fra rogn i elva, til den som voksen vender tilbake fra havet for å gyte i elva.

Prøv deg som oppdretter

Det er også utviklet et eget spill der deltakerne kan prøve å være fiskeoppdretter i ett år, og scorer poeng etter hvor flinke de er basert på informasjon de tilegner seg på senteret.

Utstillingen i seg selv er faktisk ikke det viktigste, men den gir mulighet for den personlige formidlingen fra senterets fagfolk.

– I forbindelse med skolesamarbeidet har vi skreddersydd opplegg som er direkte forankret i kompetansemålene. Vi underviser i et pedagogisk tilrettelagt opplegg som utfordrer og aktiviserer, forklarer formidlingsleder og marinbiolog Marthe Bårdsen.

Temaene spenner vidt. Det kan for eksempel være bærekraft, der elevene får hvite frakker, skalpell og plasthansker

Dissekering avslører laksens hemmeligheter, og i bakgrunnen får andre prøve seg som oppdrettere i spillet «ett år i merden».

Lakseføret blir mer bærekraftig med insektmel. Marinbiolog Marthe Bårdsen viser levende melbiller for NTNU-studenter fra Asia, Afrika, Europa og USA.

Marthe Bårdsen
Formidlingsleder og marinbiolog i SeeSalmon

Visningssenteret SeeSalmon og RIB pluss Refsnes laks lokaler.

Forstørrelse er artig og avslører lakselusas effektive våpen, som er de lange eggstregene.

” Vår fremste oppgave er å formidle forskningsbasert kunnskap om utfordringene, mulighetene og fremtidsutsiktene som oppdrettsnæringen står overfor og å gjøre det på en balansert måte.

og får være med på å dissekere fisk. Etter hvert som fisken dissekeres organ for organ, undervises det samtidig om førets betydning, fiskehelse, eller om samfunnskravene som stilles til oppdrettsnæringen. Andre temaer kan være mikroplast, der elevene henter vannprøver i naturen og etter filtrering kan de

se plastpartikler gjennom mikroskop og opp på storskjerm.

Hvor går næringen fremover?

Ved SeeSalmon lager de fremstillinger som forteller om utfordringene og om hvordan disse blir håndtert av bransjen og forskningen som ser på ulike løsninger. Studentene som kommer dit får møte næringen, og kan tilegne seg kompetanse om utfordringer og teknologit utvikling.

– Vi har tett samarbeid med NTNU, som benytter senteret vårt til sin undervisning til å løse forskjellige studentoppgaver, og vi deltar i forskningsprosjekter ledet fra NTNU. Studenter fra NTNU har egne opplegg med ekskursjoner til oppdrettsanlegget i fullskala drift i Stoksund.

– Det er mange andre som også er interessert i denne næringen. Derfor har vi laget rene introduksjonsopplegg for bedrifter og organisasjoner som ønsker å øke sitt kunnskapsnivå om næringa eller det marine miljøet. Det viktigste er å formidle informasjon som er forankret i forskning, på en balansert måte, avslutter senterleder Per Johan Røttereng. ■

i

SeeSalmon gir engasjerende opplevelser og forskningsbasert kunnskap om laks og oppdrett. Lær mer om det marine miljøet og bærekraft på:

seesalmon.no